

Tampereen kaupunkiseudun lasten ja nuorten osallisuuden arviointi 2022

Arvioinnin tiivis esittely

Tampereen seudun kasvatus- ja opetusalan
osaamisen kehittämisen palvelu Osake
<http://osake.eeventti.fi>

Arvioinnin esittelyn sisältö

- Johdanto
- Osallisuus
- Dialogisuus
- Arviointiprosessin kuvaus ja dialoginen työpajametodi
- Tulokset
- Johtopäätöksiä ja kehittämissuhteita
- Arvioinnin jalkauttaminen
- Yhteystiedot

Johdanto: Arvioinnin tausta ja lähtökohta

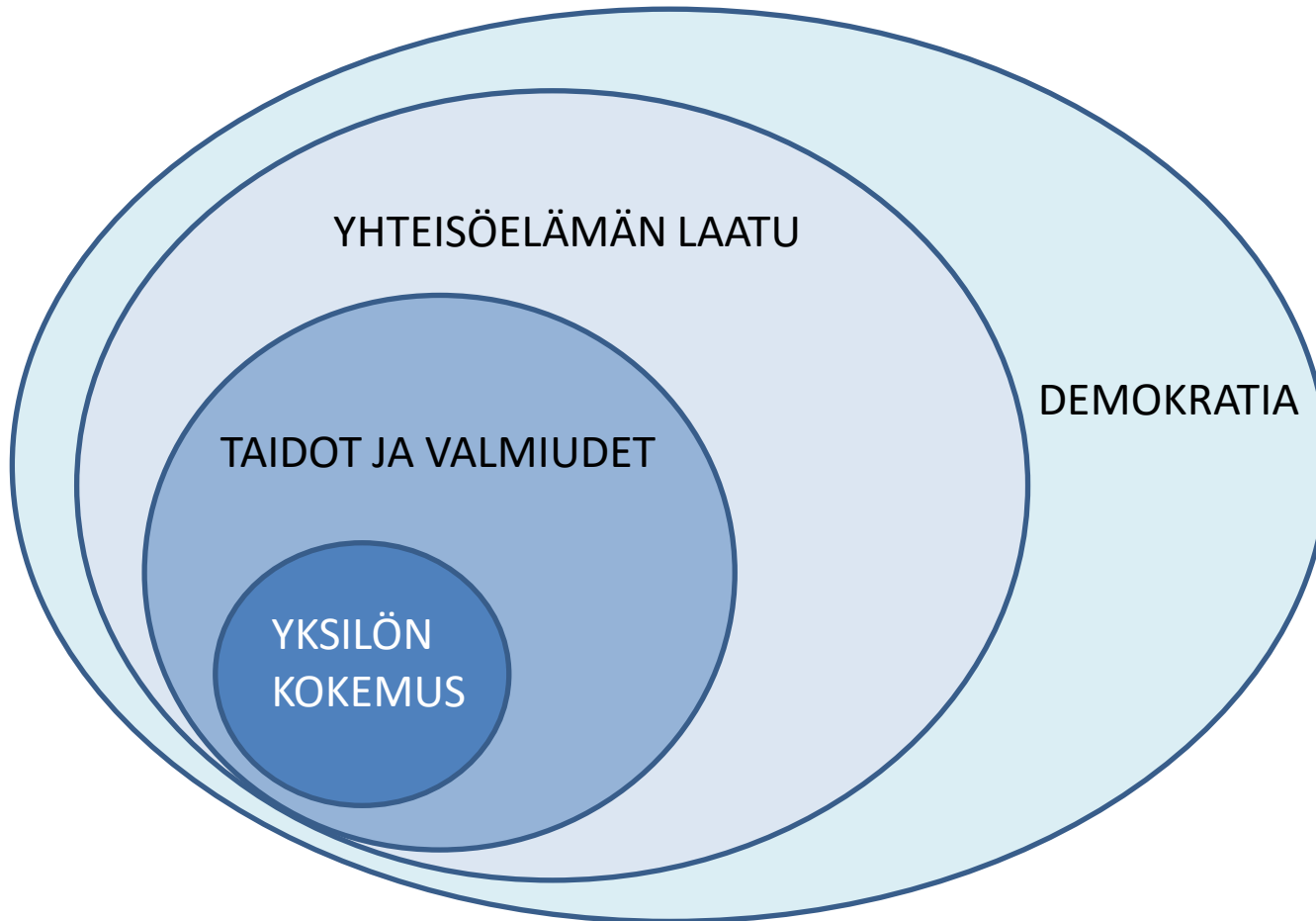
- Seudullinen lasten ja nuorten osallisuuden arviointi on ensimmäinen osa [Tampereen kaupunkiseudun kasvatus- ja opetuspalveluiden arviointisuunnitelman 2021- 2023](#) arvioinneista.
- Seudullinen arviointityö täydentää Tampereen kaupunkiseudun kuntien itsearvioinnin suunnitelmia ja laatutyötä sekä synkronoituu kansallisen tason arviointeihin.
- Seudullinen yhteistyö mahdollistaa yhteisistä strategisista tavoitteista tuotettavat korkealaatuiset arvoinnit, jotka tuottavat vertailtavan informaation lisäksi vertaisoppimista ja kehittävät seudullista arviointikulttuuria.
- Seudullinen kasvatus- ja opetusalan osaamisen kehittämisspalvelu Osake tukee arviointiosaamisen kehittämistä sekä fasilitoi seudullista verkostoyhteistyötä.

Johdanto: Arvioinnin tausta ja lähtökohta

- Kehittävä arviointi, "feed forward", tarkoituksena tukea kehittämistyötä.
- Tarve nähdä tilanteen taakse, mistä asiat johtuvat.
- Tietoa kerätään työpajatyöskentelyllä (ei kyselyillä) -> dialoginen lähestymistapa auttaa saamaan lasten ja nuorten sekä aikuisten kokemukset näkyväksi ja pääsemme lähemmäksi juurisyitä.
- Arvioinnin tuloksena:
  - 1) ymmärrämme paremmin mistä meidän pitäisi tietää lisää
  - 2) saamme uutta tietoa
  - 3) rakennamme mallia osallisuuden seuraamiseen.

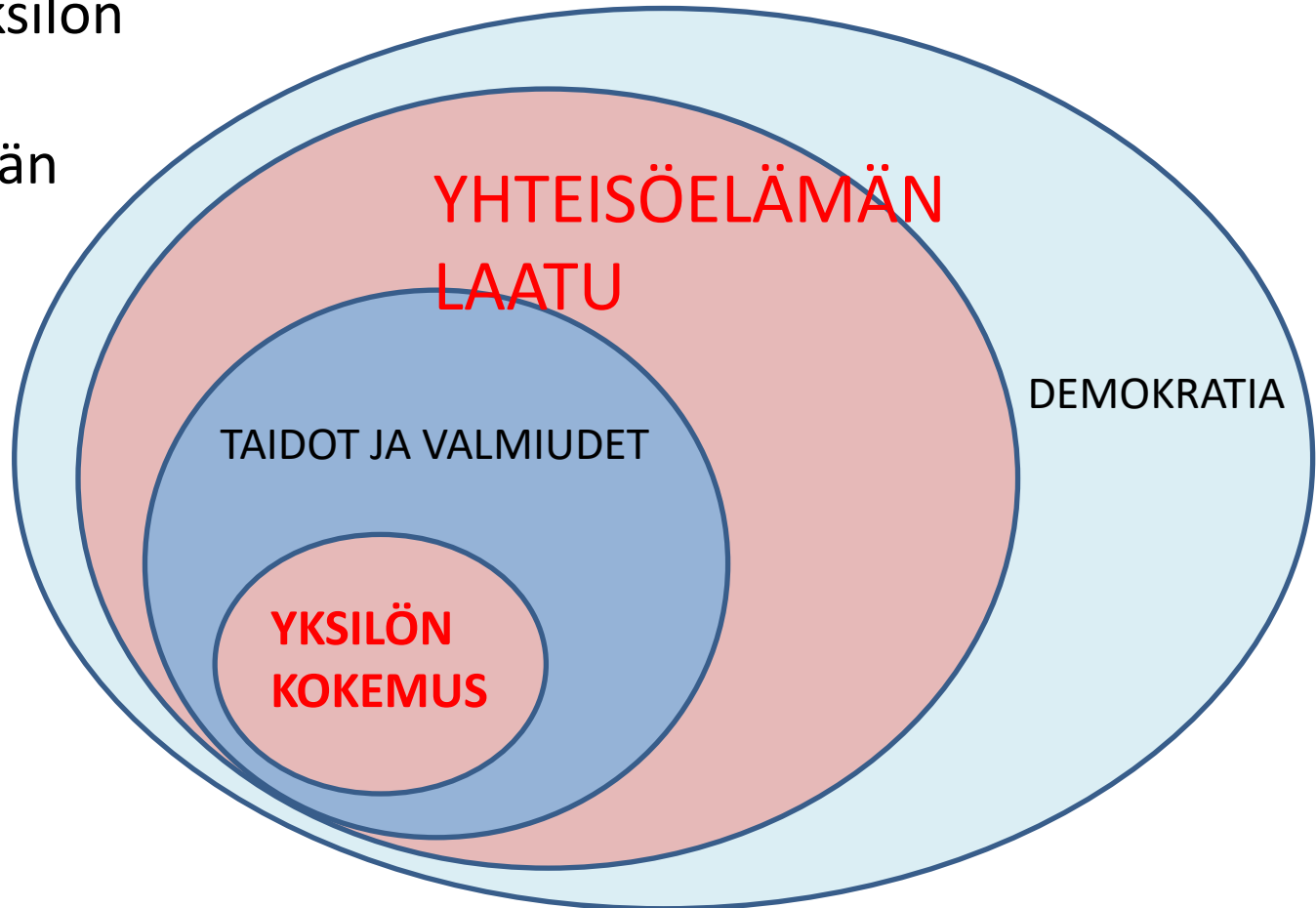
Osallisuus

Varhaiskasvatuksen että perusopetuksen normiohjaavissa asiakirjoissa (Vasu, POPS):
kokemuksena, kasvun ja oppimisen tavoitteena, kasvatus- ja oppimisympäristön laatuna ja
demokraattisen yhteiskunnan edellytyksenä.

Osallisuus

Arvioinnissa
painottuu yksilön
kokemus ja
yhteisöelämän
laatu.

Osallisuus arvioinnissa

- Tässä arvioinnissa osallisuutta lähestytään kokemuksena ja sitä säätelevien tekijöiden näkökulmasta.
- Osallisuuden kokemus syntyy yksilön ja yhteisön vuorovaikutuksessa ja kiinnittyy yhteisön toimintatapoihin.
  - Lasten ja nuorten osallisuuden kokemuksessa korostuvat lähipiiri (perhe, päiväkotiryhmä, koululuokka), arjen rakenne ja sujuvuus sekä hyväksytyksi ja kohdatuksi tulemisen kokemukset ja ikävaiheeseen sopiva vastuu sekä kasvun ja kehittymisen mahdollisuudet.
- Osallisuus on
  - Sosiaalis-emotionaalista; subjektiivinen kokemus kuulumisesta ja kiinnittymisestä, arvostuksesta ja vaikutusmahdollisuuksista omassa arkiympäristössä
  - Toiminnallista; mahdollisuudet osallistua oman arkiympäristön ja yhteisöjen tarjoamaan toimintaan.
- Arvioinnissa osallisuuden tarkastelujen lähtökohtana on lasten ja nuorten arki varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa.

Dialogisuus

- Dialogi on yksi rakentavan keskustelun menetelmä ja samalla teoreettinen orientaatio ihmisten väliseen toimintaan.
- Dialogin ytimessä on ymmärryksen lisääntyminen. Samalla kun ymmärryksemme lisääntyy keskusteltavasta asiasta, lisääntyy myös ymmärryksemme tosista keskustelijoista ja itsestämme
- Dialogi vahvistaa myös osallistujien ja yhteisöjen vuorovaikutustaitoja ja -kyvykkyyttä.
- Dialogin tavoitteena on luoda tilanne, missä osallistujat (työntekijät/oppilaat) voivat vapautuneesti ja turvallisesti kertoa omia kokemuksiaan. Dialogissa rohkaistaan ja mahdollistetaan kaikkien osallistuminen yhteiseen keskusteluun.

Arviointiprosessin kuvaus

9-12/2021

12/2021 - 1/2022

2-3/2022

3-6/2022

VAIHE	I: Kysymysten löytäminen	II: Malli ja osaaminen	III: Tiedon keruu	IV: Analyysi ja yhteenveto	V: Toimenpiteet
	Osallisuuden kehittämisen kannalta oleellisten kysymysten muotoilu jo tiedetyn pohjalta	Työskentelymallin rakentaminen ja dialogin vetäjien valmentaminen	Kysymysten pohtiminen yhdessä relevantin kohderyhmän kanssa	Aineiston koonti, analyysi ja keskeisten haasteiden tunnistaminen	Analyysin pohjalta suunnitellaan toimenpiteitä ja niiden toteutuksen ehtoja
OSALLISTU JAT	Tampereen seudun Osake, Tampereen kaupunkiseudun kuntien osallisuutta tukeva työryhmä, Aretain kouluttajat ja TUNIn tutkijat	Aretain kouluttajat ja arviointidialogien vetäjät (arviointin tiedon kerääjät)	Tampereen seudun Osake, Tampereen kaupunkiseudun kuntien osallisuutta tukeva työryhmä, Aretain kouluttajat	Aretain kouluttajat ja tutkijat, Tampereen seudun Osake.	Tampereen seudun Osake, Tampereen kaupunkiseudun kuntien osallisuutta tukeva työryhmä, Aretain kouluttajat ja TUNIn tutkijat
TOIMINTA	Olemassa olevan tiedon pohjalta etsitään oleellisia kysymyksiä liittyen osallisuuteen. Työmuotona ohjatut dialogiset työpajat. Löydetty ydinkysymykset kirjataan.	Arviointityöpajojen suunnittelu ja vetäjien valmennus. Kohderyhmien tarkempi määrittäminen. Työpajojen organisoinnista päättäminen.	Ohjatut arviointityöpajat kunnissa ja pyritään tunnistamaan osallisuutta estäviä ja edistäviä tekijöitä. Työpajojen anti kirjataan (=aineisto).	Aineiston laadullinen analyysi, keskeisten teemojen tunnistaminen ja alustavien tulosten keskusteluttaminen.	Rakennetaan toimenpideohjelma ja suunnitellaan sen käyttöönotto. Tuotetaan dialogityöpajojen malli osallisuuden seurantaan.

Arvioinnin osallistujat

Mukana arvioinnissa:	Varhaiskasvatus	PK: alakoulu	PK: yläkoulu
Kuntia	5	5	4
Yksikköjä/kouluja	11	5	5
Työpajoja	11	7	10
Osallistujaa	35	57	52
Työpajaryhmät (millaisten lapsiryhmien tiimejä/millaisia koululaisryhmiä)	Eri-ikäisiä lapsia, integroituja ryhmiä, kotialue toimintamallia, vuoropäivähoitoa, sisarusryhmää	6-luokkalaisia (kokonaisia luokkia tai pienempiä ryhmiä)	9-luokkalaisia (1–12 nuorta/työpaja): tukioppilaita, erityistä tukea tarvitsevia nuoria, nk. valikoituneen erikoisluokan nuoria, myös yksilötyöpaja ja muutaman hengen työpajoja
Ei toteutunut	Perhepäivähoitajat	Yhden koulun työpaja (saman kunnan toisessa koulussa pidettiin kaksi pajaa), nuorisotalon työpaja	Kaikki suunnitellut työpajat toteutuvat

Syksy 2021: Asiantuntijoiden pajat

Varhaiskasvatuksen teemat

1. Mitä osallisuus on.
2. Lapsilähtöisyyden tulkinnat.
3. Osallisuusosaaminen.
4. Osallisuuden tukemisen vaihtelu ja kehittyminen.
5. Osallisuuden toteutumisen itsearviointi.
6. Jatkumot ja siirtymät.
7. Osallisuuteen kasvetaan.

Syksy 2021: Asiantuntijoiden pajat

Perusopetuksen teemat

1. Osallisuus ja kiinnittyminen.
2. Koulun rooli.
3. Lapsen kokema osallisuus.
4. Lapsen ja nuoren yksilöllisyyden tunnistaminen.
5. Aikuisen rooli.
6. Kouluyhteisö osallisuuden rakentajana.
7. Lasten ja nuorten uskomukset ja some.

Päiväkodista kouluun

Siirtymä haastaa osallisuuden jatkumoa?

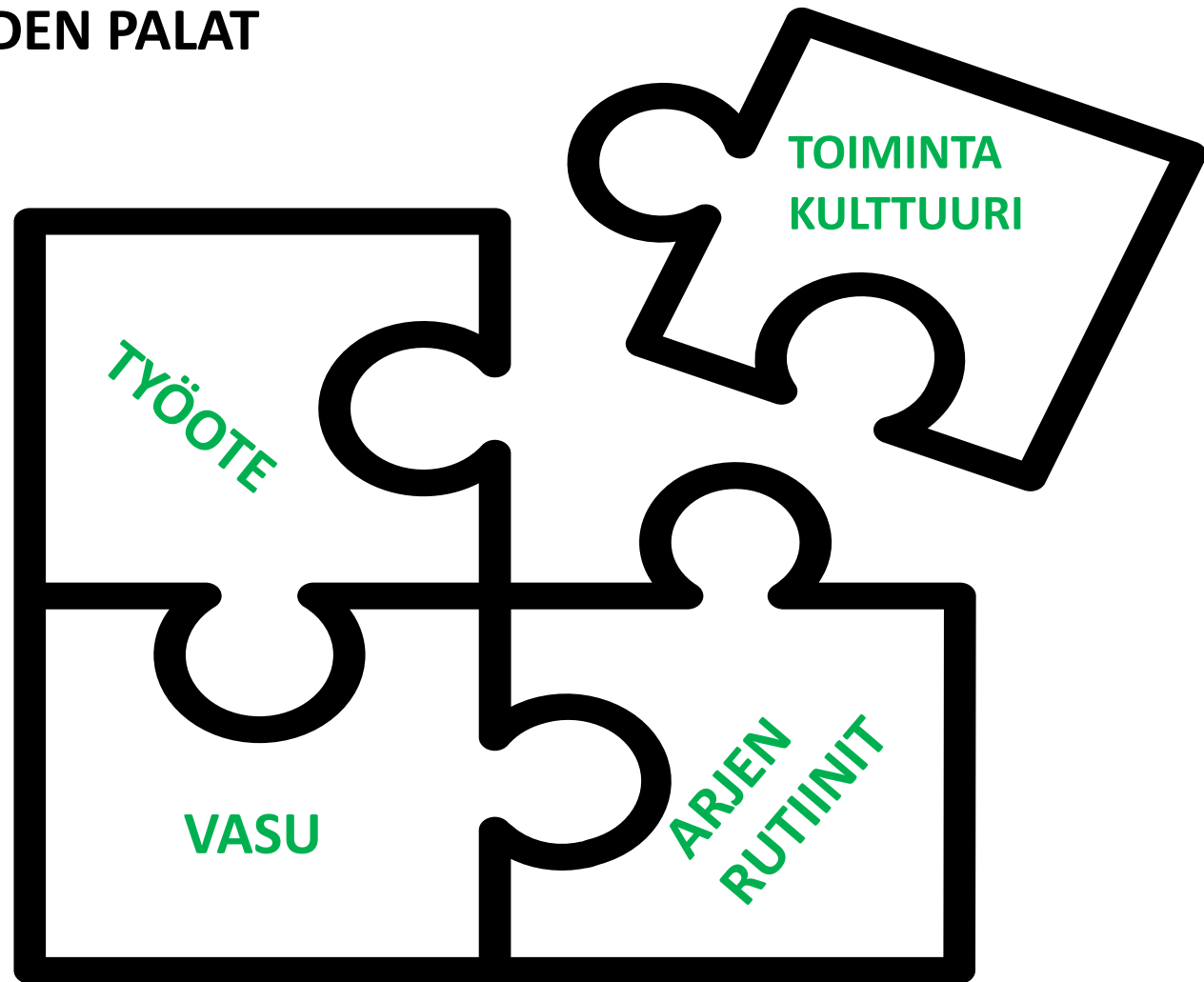
- Syksyn keskusteluissa pohdittiin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jatkumoa;
- Ajatukset osallisuudesta eroavat -> vaka ja pk eivät tällä hetkellä muodosta jatkumoa, joka tukisi osallisuutta johdonmukaisesti?
- Tarvitaan instituutioiden (ei vain yksittäisten ammattilaisten) välistä vuorovaikutusta, jossa ajattelun ja toiminnan tavat ja reunaehdot tulisivat tutuksi puolin ja toisin.

Lasten ja nuorten osallisuuden arviointi

Varhaiskasvatuksen havainnot

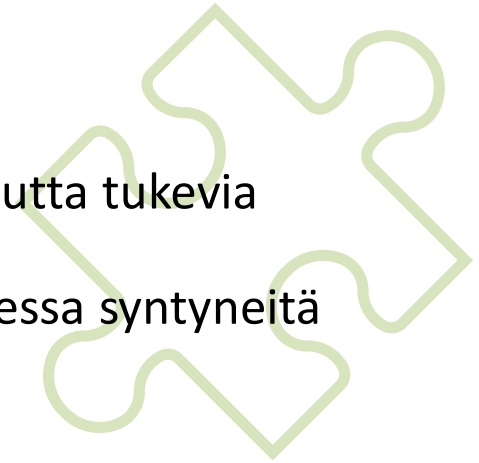

Varhaiskasvatus / OSALLISUUDEN PALAT

Arjen osallistavat rutiinit

- Varhaiskasvatuksessa tunnistettiin paljon hyviä, osallisuutta tukevia käytänteitä
  - Osa näistä on hyvin tietoisia toimintatapoja, osa arjessa syntyneitä rutiineja
- Kehittämistä
  - Tutkiva työote ja hyvien käytäntöjen analyysi: olisi tärkeää huolehtia siitä, että 'menetelmät' eivät irtaannu lähtökohdistaan ja toiminnan perusteet ovat selviä ja jaettuja.
  - Tutkivaa työtettä voisi ulottaa myös rutiineihin ja oman toiminnan tarkasteluun, ovat arjen spontaanit tilanteet linjassa osallisuuden tukemisen kanssa?
  - Käytäntöjen sopivuutta eri tilanteissa ja eri lapsiryhmille on hyvä pohtia systemaattisesti.
  - Hyvien käytänteiden jakamisen käytäntöjä voisi edelleen kehittää.

Osallistava työote

- Osallistavan työotteen keskiössä on vuorovaikutus: Lapsen kohtaaminen yksilönä ja ryhmänä
- Tätä kuvattiin paljon, erityisesti yksilöllisyyden huomioimista osallisuudessa korostettiin.
  - Ehkä tästä johtuen (vuorovaikutuksen painottamisesta huolimatta) lapsen osallisuus painottui jossain määrin yksilönäkökulmaan
- Osallistavaa työtettä kuvattiin tilanteiseksi, soveltavaa, jatkuvaa ja sensitiiviseksi kohtaamiseksi.
- Kehittämistä
  - Lapsen osallisuuden ymmärtäminen myös ryhmäilmiönä ja vuorovaikutuksessa rakentuvana
  - Esimerkiksi lasten pienryhmätoiminnan erilaisia käytäntöjä voisi tarkastella osallisuuden mahdollistamisen näkökulmasta

Osallisuuden toimintakulttuuri

- Osallisuuden toimintakulttuuria tai sitä tukevia rakenteita ei tunnistettu etenkin oman tiimin ulkopuolella
  - Osallisuuden mahdollistaminen voi jäädä liikaa yksilön varaan.
- Kehittämistä
  - Ammatilliset rakenteet ja johtajuus olisi hyvä tunnistaa osallistavan työotteen tukijoina.
  - Ammatillisen toiminnan kokoanisuuden arviointi osallisuuden mahdollistumisen näkökulmasta
  - Kiinnostava yhteys ammatillisen osallisuuden arviointiin (2019), esim. tiimirakenteen hyvät ja huonot puolet

Osallisuutta raamittava vasu

- Varhaiskasvatuksen ammattilaisten dialogisissa keskusteluissa näkyi vahvasti varhaiskasvatussuunnitelman perusidea osallisuudesta ja monesti myös vahvasti sisäistetty ja refleктоiva puhe osallisuuden merkityksestä.
  - Puheessa toistui vasusta tutut ajatukset, välillä niiden yhteys arkeen lasten kanssa vaikutti selvältä
- Kehittämistä:
  - Vasu vaikuttaa saaneen hyvän vastaanoton työtä jäsentävänä tekstinä, vasun elävänä pitäminen on seuraavien vuosien haaste
  - Lisää merkitysneuvotteluja vasun seurauksista kasvatustoiminnan kokonaisuudella, myös toiminnan rakenteille ja johtamiselle.

Lasten ja nuorten osallisuuden arviointi

Perusopetuksen havainnot

Osallisuuden plussat ja miinukset vitosluokalta

PLUSAA	MIINUSTA
Toiset ihmiset: kaverit, oma ope tai joku toinen opettaja, kouluvalmentajat, koulunkäyntiavustajat, kuraattori, nettikaverit	Toiset ihmiset: opettaja(t), jotka raivoaa, eikä puutu kiusaamiseen, toiset oppilaat, kuormittavat kaverit
Yhdessä tekeminen: retket (vaikka olisi vain lyhyt pyöräretki), yökoulu, leirikoulu, ”munkkimyynti”	Riidat, kiusaaminen, sukupuolierottelu
Hyvä luokkahenki	Huono luokkahenki
Kivaa, rentoa, helppo siirtyminen hankalampiin kokeisiin	Kokeet, kotitehtävät, esitelmät, noussut vaatimustaso
Liikunta	Ruoka
	Koronarajoitteet

Osallisuuden plussat ja miinukset kasiluokalta

PLUSA	MIINUSTA
Toiset ihmiset: kaverit, <i>uudet</i> kaverit, tietyt opettajat (esim. kannustavat, rennot, rauhalliset, semmoiset jotka puhuu muustakin kuin koulusta), kouluvalmentajat, kouluterveydenhuolto, nuokkarin ohjaajat	Toiset ihmiset: tietyt opettajat (esim. välinpitämättömät, epäselvät jotka tuomitsevat jos ei ymmärrä), toiset oppilaat, kuraattori
Hyvä luokka/ryhmähenki, kiva luokka, toiset kannustavat ja ovat tukena, jaetaan omasta, kiitetään	Yksinäisyys, kiusaaminen, ongelmat kaverisuhteissa, draamat
Oman elämän hallinta: stressin sietokyky, ajanhallinta	Syömishäiriöt, mt-ongelmat, kehonkuvaongelmat, ulkonäköpaineet, uniongelmat, peliriippuvuus
Vähän rennommat päivät, yhdessä tekeminen, retket	Vastuu, iso määrä kokeita, uudet vaikeat asiat, stressi, motivaation laskeminen, aikaiset herätykset ja pitkät päivät, luokan vaihtaminen, jatko-opinnot, epäselvä tulevaisuus

Osallisuus on tasapainoilua ...

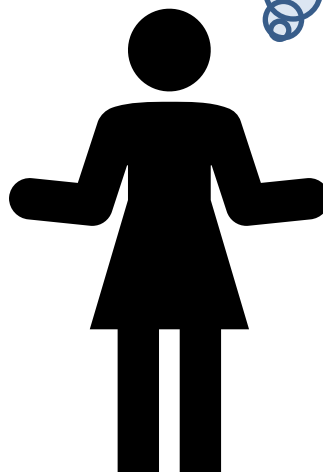
"Luokkahuone"
Koulun tavoitteellinen
toiminta, oppiminen

"Luokan
ulkopuolinen"
kouluelämä

Suhde opettajaan

Vertaissuhteet

... jossa lapset ja nuoret tarvitsevat apua!

Osallisuus syntyy suhteissa

- Ryhmätasolla kuvataan paljon hyvää esim. kannustava ilmapiiri luokassa.
- Läheiset kaverit keskeisiä.
- Aikuinen (esim. kuraattori, koulunkäynninohjaaja tai kouluvalmentaja), joka kuuntelee, on avulias ja kannustava oppimisongelmissa, rento, rauhallinen ja huumorintajuinen tunnistetaan tärkeäksi.
  - Erityisen paljon mainintoja saivat kouluvalmentajat
- Merkille pantavaa on, että usein nuoret mainitsevat (yleensä yksittäisen) opettajan suhteellisen harvoin myönteisenä kohtaamisena.
  - Suhde opettajiin näyttää jäävän yleisesti otettuna melko etäiseksi.
- Luokkahuoneen ulkopuoleisessa toiminnassa runsaasti osallisuuden kokemuksia.
  - Etenkin puhutaan toiminnasta, jossa koko luokka on mukana suunnittelemassa ja tekemässä.

Yhteisöelämän laadun kriteeri on kokonaisena kohdatuksi tulemisen kokemus

- Nuoret kokivat erittäin tärkeänä sen, että heidän mielipidettään haluttiin kuulla ja että he pääsivät rauhassa puhumaan heille tärkeistä asioista
  - Vaikuttaa siltä, että kuulluksi ja nähdyksi tulemisen kokemuksia on pedagogisessa kouluympäristössä vähän
  - Monelle nuorelle tuli yllätyksenä se, että muut ovat kokeneet vaikeuksia tai ajatelleet monista kouluun liittyvistä haasteista tai vastaavasti myönteisistä asioista samoin.
- ❖ Lapsilla on suuri tarve yksilöllisille ja yhteisille rauhallisen kohtaamisen hetkille kouluarjen keskellä – nämä rakentavat osallisuutta.
- ❖ Arvioinnissa kokeillut dialogiset työpajat tuntuivat toimivan tässä varsin hyvin

Koulun kaksi todellisuutta?

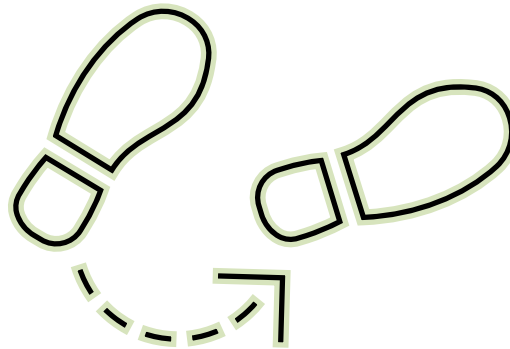
- Lasten ja nuorten puheen pohjalta syntyy käsitys koulutodellisuuden kahtiajakoisuudesta:
  - On koulu, jossa opiskellaan. Se on tavoitteiden ja myös vaatimusten koulu, jossa opettaja pitkälti määrittää toimintaa ja
  - On koulu, jossa eletään yhdessä toisten kanssa, tehdään ja tunnetaan, täällä toimintaa määrittävät opettajan lisäksi monet muut toimijat.
- Nämä koulukokemukset heijastelevat sitä tosiasiaa, että
  - Koulu on instituutio, jolla on selkeä lakisääteinen tehtävä. Toimintaa ohjaa tuntijako ja opetussuunnitelma ja monet muut normit.
  - Koulu on myös yhteisö, jossa lapset ja nuoret viettävät suuren osan ajastaan ja jonka merkitys hyvinvoinnille on äärimmäisen tärkeä.

Nämä elävät rinnakkain ja molemmissa on mahdollisuuksia osallisuuteen.

Miten nämä sovitetaan yhteen? Opettaja ei saisi jäädä vastaamaan tähän yksin, vaan kysymystä täytyisi ratkaista yhdessä.

Osallisuus – ja kaikki muu

- Lasten ja nuorten koulukokemus on monimutkainen kokonaisuus, joka muuttuu ja rakentuu jatkuvasti
    - Osallisuus on osa tätä
  - Koulukokemus puolestaan on osa lapsen ja nuoren elämänkokonaisuutta
    - Koulu ei voi ratkaista kaikkea, mutta
- Tulisi yhdessä tunnistaa ne kohdat, joissa koulu voi omassa roolissaan tukea osallisuutta.
- Tulisi kysyä, millaisia asioita; käytäntöjä, rakenteita, vuorovaikutussuhteita ja valmiuksia tarvitaan näissä kohdissa.
- Tulisi sopia askelista oikeaan suuntaan – ne voivat olla myös hyvin pieniä.

Osallisuuden kehittämisen kysymykset

Varhaiskasvatus

- Miten tukea osallisuuden mahdollistumisen kokonaisuutta?
- Miten tutkia ja kehittää osallisuuden käytäntöjä?
- Miten tukea osallistavaa työtettä rakenteilla?
- Miten pitää vasu elävänä?

Perusopetus

- Miten tukea osallisuutta kasvatuksen- ja koulutuksen jatkumolla?
- Miten tukea osallisuutta ja tavoitteellista oppimista samaan aikaan?
- Miten tukea lapsen ja nuoren osallisuutta kokonaisvaltaisesti?
- Miten tukea opettajaa osallisuuden rakentamisessa?

Mieti vielä näitä

Muista

1. Osallisuuden mahdollistaminen on kokonaisuus – kaikki palat tarvitaan.
2. Osallisuuden kokemus on kokonaisuus – sitä ei voi tukea irrallaan esim. hyvinvoinnista.
3. Osallisuutta tukeva kasvuympäristö rakennetaan yhdessä, se ei ole yksilön vastuulla.
4. Osallisuus on vastavuoroista ja tarttuvaa.
5. Osallisuus on prosessi, se ei tule valmiiksi vaan rakennetaan jatkuvasti uudestaan.

Pohdittavaksi

1. Onko yksikössänne keinoja tarkastella osallisuuden mahdollistumista?
2. Entä kunnassanne?
3. Mitä tarvitsisitte, jotta pystyisitte rakentamaan osallisuutta tukevia kasvuympäristöjä: Motivaation, osaaminen, resurssit, rakenteet?

”Oli kiva puhuu, kun ei näistä oo sillee muuten puhuttu”

Kokemukset dialogisista pajoista

- Arvioinnissa on kehitelty ja testattu dialogisen työpajan mallia, joka voisi osaltaan tukea kehittämistyötä.
- Työtavan saama palaute sekä varhaiskasvatuksen ammattilaisilta, lapsilta ja nuorilta että myös pajojen vetäjiltä, joista osa oli opettajia, on ollut erittäin myönteistä.
- Malli ei ratkaise haasteita, mutta tarjoaa työkalun.
- Lasten ja nuorten kokemuksia:
  - ”Kukaan ei ole nauranut tai halveksunut omia tunteita ja kertomuksia”*
  - ”Oli helppo puhuu, vaikka oli haastaviakin asioita”*
  - ”Oli kiva tunnelma ja oli kiva huomata, ettei ollut ainut, joka on kokenut näin näitä hommia”*

Arvioinnin jalkauttaminen kunnissa

- Tampereen kaupunkiseudun kuntien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen johdolla on arvioinnin tulosten jalkauttamisessa merkittävä rooli.
- Kuntien omiin arviointi- ja suunnittelujärjestelmiin arvioinnista saatava tieto nivotaan kuntien itse päättämällä tavalla.
- Arviointiraporttiin sisältyy dialogisten työpajojen toteuttamisen tiivis mallinnus, jota kunnissa voidaan kustannustehokkaasti käyttää ja skaalata.

Arvioinnin jalkauttaminen seututasoisesti

- Seututasoiset toimenpiteet arvioinnin jalkauttamiseksi kuuluvat Tampereen seudun Osakkeen vastuualueeseen.
- Arviointitiedon jalkauttaminen on jaettu kolmeen osaan
  1. jalkauttamisen käynnistäminen,
  2. osallisuus ilmiönä, tiedon ja ymmärryksen lisääminen,
  3. osallisuus käytänteissä ja rakenteissa.

Arvioinnin jalkauttaminen seututasoisesti / Osake

Tavoitteena:

- Rakentaa syventyvää ja laajenevaa ymmärrystä lasten ja nuorten osallisuudesta ilmiönä
- Rakentaa ymmärrystä lisäävää dialogia tutkimustiedon sekä osallistujien kokemuksen ja yksikön käytänteiden välille
- Synnyttää pohjaa uudenlaisten lapsilähtöistä osallisuutta lisäävien käytänteiden synnyttämiselle

Tavoitteena:

- Tarjota valmiuksia ja menetelmiä erilaiset yksilöt huomioivan osallistavan toimintakulttuurin rakentamiseen
- Lisätä ymmärrystä osallisuuden laadusta, vaikutusten arvioinnista ja strategisista valinnoista

Arvioinnin jalkauttaminen seututasoisesti / Osake

Tiedon
lisääminen
kattavasti

Arvioinnin tulosten esittely
Tampere-talo 9.9.2022

- Arvioinnin esittely tallenteena kunnissa käytettäväksi.
- Arviointi ja siitä nousseet teemat koulutustarjonnassa.

- Työvälineitä ja osaamista johdolle ja kasvatus- ja opetushenkilöstölle (tallenteet, koulutukset, tukimateriaalit).

Tiedon
syvälinen
lisääminen

- Mallit dialogisista työpajoista
- Osakkeen fasilitoimat dialogiset kuntakohtaiset työpajat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstölle.

- Mallit dialogisista työpajoista
- Tietyille henkilöstöryhmille tarjottu sparraus/ koulutus (erityisesti johto, opetushenkilöstö).

Katariina Ratia
Palvelupäällikkö, Osake

p. 044 431 4213
katariina.ratia@lempaala.fi

Tiina Soini-Ikonen
Tutkimusjohtaja, Tuni

p. 040 190 1753
tiina.soini-ikonen@tuni.fi